

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

44 *Reial decret 1960/2009, de 18 de desembre, pel qual es regulen els consells de residents espanyols a l'estranger.*

La participació institucional dels ciutadans espanyols a l'exterior a través de mecanismes propis té una tradició ja considerablement llarga al nostre país des de l'entrada en vigor de la Constitució espanyola de 1978. El Consell General de l'Emigració i els consells de residents espanyols, que regula el Reial decret 1339/1987, de 30 d'octubre, sobre vies de participació institucional dels espanyols residents a l'estranger, han servit de via per a la transmissió de les inquietuds i reivindicacions de les comunitats espanyoles assentades fora de les nostres fronteres.

Aquest sistema de participació institucional, com en general tota la xarxa de drets i serveis prestats als ciutadans espanyols residents a l'exterior, així com la concepció mateixa d'aquest col·lectiu, han estat profundament revisats per la Llei 40/2006, de 14 de desembre, de l'Estatut de la ciutadania espanyola a l'exterior.

Aquesta Llei, presidida pel principi de l'equiparació efectiva de drets entre els espanyols residents en el territori nacional i els que ho fan a l'estranger, estableix, en compliment del mandat que recullen els articles 9.2, 23.1 i 42 de la Constitució espanyola, un nou marc jurídic de participació institucional dels ciutadans espanyols residents a l'exterior que planteja la necessitat de procedir a la substitució de la seva normativa reguladora, l'esmentat Reial decret 1339/1987, de 30 d'octubre.

D'una banda, en substitució del Consell General de l'Emigració, l'Estatut crea el Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior, el règim del qual ha estat recollit en el Reial decret 230/2008, de 15 de febrer, modificat pel Reial decret 245/2009, de 27 de febrer, que deroga el que estableix el capítol II de l'esmentat Reial decret 1339/1987, de 30 d'octubre.

D'altra banda, de manera complementària, l'Estatut de la ciutadania redefineix i estableix la naturalesa i les funcions dels consells de residents espanyols, en els articles 9, 12 i 13.

Les modificacions legislatives introduïdes per la Llei 40/2006, de 14 de desembre, de l'Estatut de la ciutadania espanyola a l'exterior, i, en menys grau, per la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre homes i dones, que modifica la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general, així com l'experiència acumulada en el funcionament dels consells de residents espanyols, fan necessària una nova regulació d'aquests consells que derogui el que disposa el vigent capítol I del Reial decret 1339/1987, de 30 d'octubre, parcialment modificat pel Reial decret 2022/1997, de 26 de desembre.

Aquesta és la finalitat d'aquest Reial decret, que ha estat sotmès a informe del Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior en el II Ple del V mandat.

En virtut d'això, a proposta dels ministres d'Afers Exteriors i de Cooperació i de Treball i Immigració, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 18 de desembre de 2009,

DISPOSO:

Article 1. *Naturalesa dels consells de residents espanyols.*

Els consells de residents espanyols són òrgans de caràcter consultiu i assessor, adscrits a les oficines consulars d'Espanya, la composició, elecció i règim de funcionament dels quals els regulen aquest Reial decret i les disposicions normatives de desplegament.

Article 2. *Constitució.*

1. A totes les circumscripcions consulars en què a les llistes del cens electoral de residents absents hi hagi inscrits, com a mínim, mil dos-cents electors, s'hi ha de constituir, per elecció, un consell de residents espanyols com òrgan consultiu de l'oficina consular respectiva.

2. Sense perjudici del que disposa l'article 10.2 d'aquest Reial decret i als únics efectes d'aquest article, es consideren electors els qui figurin en la corresponent llista del cens electoral de residents absents l'últim dia del mes anterior al de la data de publicació de la convocatòria d'eleccions.

Article 3. *Àmbit material d'actuació.*

Els consells de residents espanyols duen a terme la seva activitat respecte de les matèries següents:

- a) Drets civils i laborals que corresponguin als espanyols en la circumscripció consular, de conformitat amb el dret internacional.
- b) Inserció dels alumnes espanyols en el sistema educatiu del país, activitats que a l'empara de la llei local o dels tractats es puguin establir per assegurar el manteniment dels vincles culturals amb Espanya i, en general, les activitats pròpies de l'acció educativa d'Espanya a l'exterior.
- c) Participació dels residents espanyols en la vida política d'Espanya, d'acord amb la legislació espanyola, la del país de residència i el dret internacional.
- d) Acció social i cultural a favor dels espanyols.

Article 4. *Funcions.*

Respectant en tota la seva integritat les funcions i atribucions del cap de l'oficina consular, les disposicions del dret intern del país de residència i el dret internacional convencional o consuetudinari, els consells de residents espanyols, respecte de les matèries enumerades a l'article 3, tenen les funcions següents:

- a) Ser via de comunicació entre les comunitats d'espanyols a l'exterior i les oficines consulars corresponents.
- b) Debatre i proposar a les oficines consulars les mesures relacionades amb la seva funció consular que contribueixin a millorar-la en l'àmbit de la seva circumscripció.
- c) Assessorar i informar l'oficina consular en els assumptes que afectin la comunitat espanyola.
- d) Difondre entre la comunitat espanyola les mesures adoptades per les administracions públiques en els temes que afectin els espanyols residents en la circumscripció.
- e) Cooperar amb l'oficina consular o amb altres institucions espanyoles o locals per donar més caràcter institucional a les activitats que es duguin a terme en benefici dels espanyols.
- f) Col·laborar amb l'oficina consular en els processos electorals dels mateixos consells de residents espanyols.
- g) Participar, de la manera que s'estableixi per reglament, en el procediment de concessió d'ajudes i subvencions establertes a favor dels espanyols a l'exterior.

Article 5. *Membres.*

1. El Consell de Residents Espanyols el componen consellers elegits per sufragi universal, lliure, directe i secret pels espanyols majors d'edat inscrits en el cens electoral de residents absents de la circumscripció consular corresponent.

2. El nombre de consellers és de set en les circumscripcions consulars en què estiguin inscrits en el cens electoral de residents absents fins a quaranta mil espanyols, d'onze en les que ho estiguin de quaranta mil u a vuitanta mil, i de quinze quan se superi aquesta

xifra. En el moment de la convocatòria, el cap de l'oficina consular, tenint en compte les últimes dades del cens electoral de residents absents corresponents a la seva circumscripció consular, ha de determinar si el Consell de Residents Espanyols ha de comptar amb set, onze o quinze membres.

Article 6. *President i secretari del Consell de Residents Espanyols.*

1. En la primera reunió, el Consell de Residents Espanyols elegeix d'entre els seus membres, per majoria absoluta, un president. El president així elegit designa un secretari d'entre els membres restants del Consell.

2. L'ulterior vacant de president es cobreix, si s'escau, mitjançant una nova votació, igualment per majoria absoluta. Dins del mateix mandat del Consell de Residents Espanyols, el president que hagi cessat en el seu lloc per qualsevol causa no pot ser reelegit.

Per cobrir la vacant de secretari, el president en designa un altre d'entre els consellers titulars.

3. Els càrrecs del Consell no són remunerats.

Article 7. *Durada del mandat.*

1. El Consell de Residents Espanyols queda vàlidament constituït des de la data en què tingui lloc la primera reunió.

2. El mandat dels consellers té una durada de quatre anys, a comptar de la constitució del Consell. En qualsevol cas, el mandat dels consellers dels consells de residents espanyols mai ha d'acabar després del dels consellers del Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior elegits segons el que estableix l'article 11, paràgraf 1, apartat a), del Reial decret 230/2008, de 15 de febrer, pel qual es regula el Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior (modificat pel Reial decret 245/2009, de 27 de febrer).

Article 8. *Pèrdua de la condició de membre.*

La condició de membre del Consell de Residents Espanyols es perd:

- a) Per extinció del mandat, en expirar el seu termini o dissoldre's el Consell;
- b) Per mort o incapacitat declarada per sentència ferma;
- c) Per baixa en el cens electoral de residents absents de la circumscripció consular corresponent;
- d) Per renúncia de l'interessat i
- e) Per causa disciplinària, i es consideren com a tals:

1. El conseller que durant el seu mandat sigui condemnat en sentència ferma per la comissió d'un delicte, sigui aquesta anterior o posterior a l'adquisició de la condició de conseller.

2. El que incorri en una conducta que, segons el parer unànim de la resta dels consellers, ofengui greument el decòrum del Consell i dels seus membres, de les institucions de l'Estat o de qualsevol altra persona o entitat, o alteri reiteradament l'ordre de les reunions.

3. La falta d'assistència a les reunions ordinàries del Consell de Residents Espanyols. Un conseller perd la seva condició per absència injustificada a tres reunions, o per absència justificada a sis. Una absència es considera justificada quan, abans que transcorrin setanta-dues hores des de la celebració de la reunió, el conseller absent enviï una carta dirigida al secretari del Consell de Residents Espanyols en què expliqui el motiu de la seva absència i es consideri justificat per majoria simple de la resta de membres del Consell de Residents Espanyols a la primera reunió que es dugui a terme.

Article 9. *Participació en les reunions.*

1. El Consell de Residents Espanyols pot nomenar grups de treball per a finalitats concretes als quals es poden convidar assessors o experts en la matèria de què es tracti.

2. El cap de l'oficina consular, o qui designi expressament per a cada reunió ordinària del Consell, hi participa en les deliberacions, sense dret a vot.

3. També hi poden participar, com a assistents, altres persones alienes al Consell, si són puntualment convidades a alguna de les seves sessions, amb la finalitat d'aclarir o d'ampliar informació sobre algun punt de l'ordre del dia.

4. Igualment hi poden participar, però sense dret de vot, els membres del Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior que, tot i no ser part del Consell de Residents Espanyols, resideixin en la circumscripció consular.

Article 10. *Convocatòria d'eleccions.*

1. Les eleccions per a la constitució d'un consell de residents espanyols tenen lloc en el termini de tres mesos anterior a la fi del mandat dels membres del Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior elegits segons el que estableix l'article 11, apartat 1, paràgraf a), del Reial decret 230/2008, de 15 de febrer. Per a això, els caps de les oficines consulars a les circumscripcions de les quals s'hagi de constituir un consell de residents espanyols d'acord amb els criteris que estableix l'article 2 d'aquest Reial decret, han de convocar les oportunes eleccions amb prou antelació però mai abans del cinquè mes anterior al de la fi de l'esmentat mandat dels membres del Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior.

2. Són electors per a la designació del Consell de Residents Espanyols en cada circumscripció consular els espanyols que figurin inscrits en el padró d'espanyols residents a l'estranger corresponent a aquesta circumscripció l'últim dia del mes anterior a la data de publicació de la convocatòria d'eleccions i que hagin assolit la majoria d'edat abans de la data en què se celebren.

3. Són elegibles els espanyols que igualment figurin en el padró d'espanyols residents a l'estranger l'últim dia del mes anterior a la data de publicació de la convocatòria d'eleccions i hagin assolit la majoria d'edat abans de la data de proclamació de les candidatures.

Article 11. *Procediment electoral.*

1. Les eleccions als consells en els seus diferents aspectes, el procediment electoral, la presentació de candidatures, la celebració d'eleccions, l'escrutini, la proclamació de candidats i el règim de solució de conflictes sorgits en el procés electoral, es determinen mitjançant una ordre del ministre d'Afers Exteriors i de Cooperació.

2. L'ordre ministerial esmentada ha de tenir en compte el que disposa la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, de règim electoral general, modificada per la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva d'homes i dones, de manera que totes les llistes de les diverses candidatures continguin un mínim d'un 40% de persones d'un sexe, per tal que es compleixi el principi de presència equilibrada de gènere en cada llista.

Disposició transitòria primera. *Continuïtat dels consells de residents espanyols constituïts a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret.*

No obstant el que disposa l'article 2 sobre el nombre mínim d'espanyols inscrits en el cens electoral de residents absents corresponent a cada oficina consular per a la constitució d'un consell de residents espanyols, tots els consells de residents espanyols que a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret estiguin constituïts, fins i tot els establerts en circumscripcions consulars en què menys de mil dos-cents electors estiguin inscrits en les llistes del cens electoral de residents absents, han de continuar funcionant i s'han de renovar periòdicament en el moment en què els correspongui mentre mantinguin la continuïtat de la seva existència.

Disposició transitòria segona. *Mandat dels consells de residents espanyols constituïts a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret.*

El mandat dels membres dels consells de residents espanyols que estiguin constituïts en cada circumscripció consular a la data de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret s'ha

de prorrogar o escurçar fins a la data en què en aplicació del que aquest disposa s'hagin de convocar eleccions per a la seva renovació.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queda derogat el Reial decret 1339/1987, de 30 d'octubre, sobre vies de participació institucional dels espanyols residents a l'estranger, així com qualsevol altra norma del mateix rang o inferior que s'oposi al que disposa aquest Reial decret.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.2a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat les competències en matèria de nacionalitat, immigració, emigració, estrangeria i dret d'asil.

Disposició final segona. *Habilitació per al desplegament reglamentari.*

S'autoritza els ministres d'Afers Exteriors i de Cooperació i de Treball i Immigració per dictar les normes necessàries per al desplegament i l'execució d'aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 18 de desembre de 2009.

JUAN CARLOS R.

La vicepresidenta primera del Govern i ministra de la Presidència,
MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ